

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/175/2020
Identifikačné číslo spisu: 1216210631
Dátum vydania rozhodnutia: 26.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1216210631.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holiča, v spore žalobcu Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, so sídlom v Bratislave, Primaciálne námestie 1, IČO: 00 603 481, proti žalovaným 1/ Ing. A. O., bývajúcemu v I., B. XXX/X, zastúpenému advokátkou JUDr. Ing. Lujzou Jurkovičovou, PhD., so sídlom v Bratislave, Domkárska 4, 2/ PhDr. P. O., bývajúcej v I., Š. XXX/XX, o zaplatenie 555,39 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 8 C 123/2016, o dovolaní žalovaného 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. decembra 2019 sp. zn. 9 Co 132/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 02. októbra 2018 č. k. 8 C 123/2016 - 116 vo výroku I. uložil žalovaným 1/ a 2/ (ďalej aj „žalovaní“) povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 555,39 € s príslušenstvom (úrokmi z omeškania špecifikovanými vo výrokovej časti) s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo výroku II. priznal žalobcovi nárok na 100%-nú náhradu trov konania. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalovaných podľa § 274 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), keď mal za to, že vo veci boli splnené všetky zákonné predpoklady na daný postup. Uviedol, že predmetom konania bolo splnenie povinnosti zaplatiť žalovanú sumu (nárok žalobcu na zaplatenie sumy 555,39 € z titulu bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemku vo vlastníctve žalobcu bez právneho dôvodu) a právny vzťah medzi stranami nespadá do režimu spotrebiteľských vzťahov. Dospel k záveru, že žalovaní boli na pojednávanie riadne predvolaní (v prípade žalovaného 1/ súd doručil predvolanie na pojednávanie uplatnením fikcie doručenia), žalovaní boli v predvolaní na pojednávanie o možnosti súdu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie poučení, žalovaní svoju neúčasť na pojednávaní neospravedlnili a ani z dôležitých dôvodov nepožiadali o odročenie pojednávania a žalobca na pojednávaní navrhol

rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalovaných. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Proti uvedenému rozhodnutiu podal odvolanie žalovaný 1/.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 31. decembra 2019 sp. zn. 9 Co 132/2019 vo výroku I. odvolanie žalovaného 1/ odmietol. Vo výroku II. vyslovil, že žalobca má voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Odvolací súd preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaného odvolania žalovaného 1/ iba vo vzťahu k žalovanému 1/ (vzhľadom na samostatné spoločenstvo v zmysle § 76 CSP na strane žalovaných, keďže žalovaní solidárni dlžníci sú zásadne samostatnými spoločníkmi v konaní). Dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 1/ je potrebné odmietnuť podľa § 386 písm. c/ CSP, pretože smerovalo proti rozsudku, proti ktorému odvolanie nie je prípustné a dôvody taxatívne uvedené v § 356 písm. b/ CSP neboli zistené. Odvolací súd taktiež nezistil ani nesplnenie procesných podmienok, za ktorých súd môže konať a rozhodnúť. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade boli splnené všetky zákonom vyžadované predpoklady na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného, keď predmetom konania je žaloba na plnenie (§ 137 písm. a/ CSP), žalovaný 1/ bol riadne a včas predvolaný na pojednávanie (žalovanému bolo predvolanie na pojednávanie vytýčené na 02. októbra 2018 doručené 18. septembra 2018 v zmysle § 112 CSP, doručka pripojená na č. l. 112 spisu), pričom spolu s predvolaním bolo žalovanému 1/ doručené aj poučenie o procesných právach a povinnostiach, vrátane následku nedostavenia sa na pojednávanie ako aj možnosti rozhodnúť vec vydaním rozsudku pre zmeškanie. Žalovaný 1/ zároveň svoju neprítomnosť na pojednávaní konanom dňa 02. októbra 2018 neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami (žalovaný 1/ svoju neúčast' ničím neospravedlnil) a žalobca, prítomný na pojednávaní navrhol rozhodnúť o žalobe rozsudkom pre zmeškanie žalovaných 1/ a 2/. V odôvodnení rozhodnutia sa odvolací súd vysporiadal s odvolacími námietkami vznesenými žalovaným 1/, ktoré nepovažoval za dôvodné. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 CSP per analogiam.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný 1/ (ďalej aj „dovolateľ“). Namietal, že súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Uviedol, že sa z objektívnych dôvodov nemohol zúčastniť pojednávaní konaných 07. augusta 2019 a 02. decembra 2018 (poznámka dovolacieho súdu: zrejme majú na mysli 02. októbra 2018), o čom predložil v rámci odvolania riadne dôkazy. Tieto predložené dôkazy považoval za ospravedlniteľné v rámci zachovania práva na spravodlivý proces. Dovolateľ zároveň namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom odkazujúc na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, pričom v tejto súvislosti uviedol, že neprávne právne posúdenie spočíva v neprijatí riadneho ospravedlnenia žalovaného súdom prvej inštancie a jeho rozhodnutím rozsudkom pre zmeškanie. Žiadal, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobca v písomnom vyjadrení k dovolaniu považoval dovolanie žalovaného 1/ za nedôvodné a neprípustné a žiadal, aby ho dovolací súd odmietol.

5. Žalovaná 2/ sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadřila.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného 1/ treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. Žalovaný 1/ v prvom rade vyvodzoval prípustnosť ním podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý

proces.

8. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. K obdobnému právnomu názoru dospel najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (napr. sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Žalovaný 1/ v súvislosti so zaťažením konania vadou v zmysle § 420 písm. f/ CSP v podanom dovolaní namietal, že sa z objektívnych dôvodov nemohol zúčastniť pojednávani konaných 07. augusta 2019 a 02. decembra 2018 (poznámka dovolacieho súdu: zrejme majú na mysli 02. októbra 2018), o čom predložil v rámci odvolania riadne dôkazy. Tieto predložené dôkazy považoval za ospravedliteľné v rámci zachovania práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 274 CSP, na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak
a) sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a
b) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

12. Podľa § 277 ods. 2 a 3 CSP, ak žalovaný z ospravedliteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalovaného tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie. Návrh podľa odsekov 1 a 2 môže žalovaný podať do 15 dní odkedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel; o tom žalovaného v rozsudku pre zmeškanie súd poučí.

13. Podľa § 356 písm. b/ CSP, odvolanie nie je prípustné proti rozsudku pre zmeškanie okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia.

14. Rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia, ktorý predstavuje následok procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní. V kontradiktórnom procese majú byť nositeľom procesnej iniciatívy sporové strany - žalobca iniciuje konanie a má mať záujem na efektívnom vedení „svojej právnej veci“, a rovnako žalovaný, ak má v spore procesne obstáť, musí vyvíjať iniciatívu vo forme svojej procesnej obrany (porovnaj tiež Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1001, ďalej aj „Komentár“).

14.1. Dovolací súd zdôrazňuje, že sporové strany majú normovanú procesnú povinnosť spolupôsobiť pri rýchlom a efektívnom rozhodnutí civilného sporu. Procesná pasivita žalovaného v konaní sa prejavuje tým, že si neplní základné povinnosti sporovej strany. Rozsudkom pre zmeškanie žalovaného môže súd rozhodnúť na ktoromkoľvek nariadenom pojednávaní v prípade, ak sú súčasne kumulatívne

splnené všetky podmienky stanovené v § 274 CSP. Vážnosť okolností, ktorými žalovaný ospravedľňuje svoju neprítomnosť na pojednávaní, musí posúdiť súd, pričom posúdenie vážnosti okolností je vždy na posúdení a voľnej úvahe súdu. Sú to okolnosti takej intenzity a závažnosti, ktoré znemožňujú žalovanému účasť na pojednávaní z objektívnych dôvodov (napr. choroba, úraz, úmrtie v rodine).

15. V danom prípade súd prvej inštancie nariadil pojednávanie za účelom vykonania dokazovania, na ktorom bola potrebná aj prítomnosť žalovaných. Žalovaný 1/ sa na pojednávanie, ktoré mu bolo riadne a včas oznámené (pričom v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie), bez ospravedlnenia nedostavil, čím sám zostal neaktívny. Súd prvej inštancie tak postupoval správne, keď na návrh žalobkyne vydal rozsudok pre zmeškanie žalovaného. Odvolací súd zároveň správne odmietol odvolanie žalovaného 1/ ako procesne neprípustné. Odvolací súd dospel k záveru, že na vydanie rozsudku pre zmeškanie boli splnené podmienky, pričom za odvolacie dôvody nepovažoval námietky žalovaného 1/, že sa pojednávanie, ktoré sa konalo 02. októbra 2018, nemohol zúčastniť zo závažných zdravotných dôvodov. Pre to, aby neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia v zmysle § 274 CSP bolo potrebné, aby žalovaný 1/ ospravedlnil svoju neprítomnosť na pojednávaní pred týmto pojednávaním. Následné ospravedlnenie nemôže mať za následok tú skutočnosť, že z tohto dôvodu neboli splnené podmienky pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie (viď bod 15.1 rozhodnutia odvolacieho súdu).

15.1. Vo vzťahu k dovolateľom uplatnenej námietke dovolací súd uvádza, že z obsahu spisu vyplýva, že dovolateľ poukázal na existenciu objektívnych ospravedlniteľných dôvodov, pre ktoré mu znemožnili zúčastniť sa pojednávania, až po vydaní rozhodnutia súdom prvej inštancie rozsudkom pre zmeškanie v ním podanom odvolaní. Žalovaný 1/ sa pojednávania bez ospravedlnenia nezúčastnil, svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami neospravedlnil (porov. § 274 CSP). Prípadné následné ospravedlnenie (v podanom opravnom prostriedku - odvolaní) nemôže mať za následok nesplnenie podmienok pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie.

15.2. Najvyšší súd v tejto súvislosti navyše poukazuje, že podľa ust. § 356 písm. b/ CSP odvolanie voči kontumačnému rozsudku nie je prípustné, okrem prípadu, že neboli na vydanie tohto rozsudku splnené podmienky. Tento postup (teda podanie odvolania proti kontumačnému rozsudku) pojmovo predpokladá, že žalovaný rozporuje existenciu podmienok ustanovených v § 273, resp. 274 CSP. Žalovaný tak nenamieta existenciu ospravedlniteľného dôvodu pri splnení podmienok zákona (vtedy má uplatniť návrh na zrušenie kontumačného rozsudku), ale nesplnenie zákonných podmienok vo forme niektorého z predpokladov stanovených v zákone pre vydanie kontumačného rozsudku (pozri Komentár str. 1006 a nasl.).

16. Najvyšší súd dospel k záveru, že tvrdenie dovolateľa, že v konaní, ktoré predchádzalo dovolaním napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu, nastalo procesné pochybenie, majúce za následok porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP, je neopodstatnené.

17. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného 1/ nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, preto dovolanie v tejto časti ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

18. Dovolateľ v podanom dovolaní ďalej uplatnil aj dovolací dôvod uvedený v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

19. Základným (a spoločným) znakom rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvej inštancie, alebo o rozhodnutie, ktorým bolo zmenené rozhodnutie súdu prvej inštancie.

19.1. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii dôvodu prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto

ustanovení.

19.2. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvej inštancie, alebo rozhodnutím, ktorým bolo zmenené rozhodnutie súdu prvej inštancie, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP irelevantné, či k dovolateľom uvádzanému dôvodu prípustnosti dovolania došlo alebo nedošlo.

20. Žalovaný 1/ dovolaním napadol uznesenie, ktorým odvolací súd odmietol ním podané odvolanie z dôvodu jeho neprípustnosti. Uznesenie, ktorým odvolací súd odmietol odvolanie, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu potvrdzujúcim alebo zmeňujúcim rozhodnutie súdu prvej inštancie, preto dovolanie proti odmietajúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je v zmysle § 421 ods. 1 CSP prípustné. Dovolací súd procesne neprípustné dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP bez skúmania, či v konaní došlo k dovolateľom namietanému dovolaciemu dôvodu.

21. Najvyšší súd na základe vyššie uvedeného dovolanie žalovaného 1/, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 447 písm. c/ CSP) odmietol.

22. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.